

Baán Tibor

AKARATTYAI ANZIKSZ

Balatonakarattya sok helyen játszódik. A nagy szimultán játszóban mindenki benne van, igaz, mindenki más ügyben, más szerepben. Jelen van a múlt. A régi, fényképekről ismert lokálpatriótákra gondolok, akik 1928-ban megalapították a *Balatonakarattyai Fürdőtelep Egyesületet*. Nagyanyáink és nagyapáink hőskora ez. De hol vagyunk már a régi nyakigláb fürdőruháktól? Mi minden történt itt a II. világháborút követő években? Akarattya csak fokozatosan talált magára. Itt élt, itt írta, meghúzódva az országos politika viharai elől Kodolányi János történelmi regényeit. Ide írta leveleit a tragikus sorsú novellista, Szabó István. Lám, ez a múlt is jelen van, miképp a tó, mely túl a politika és a történelem színeváltozásain maga a végtelenség illúzióját keltő szépség. De szólni kell a település szívközpontját jelentő Rákóczi parkról is, ahol zászlófelvonásra kerül sor, hagyományőrző csoportok, táncosok, lovasok, majd a Kelet-balatoni Borlovagrend és borrendek mutatkoznak be, vagy a körszínpad meghívott zenekarai. És nemcsak Akarattyan van ez így. Valójában a magyar tenger körül nagy élet zajlik. E sokféle esemény, mint a kaleidoszkópban széteső, majd újra összeálló kép egymásra vetít múltat és jelent. Érvényes ez az őspark négyszáz éves szilfájára is, amelyhez a nagy fejedelem a lovát kötötte hajdan, majd kihirdette a nép „akarattytát.” Az ősi fa 1967-ben zöldellt ki utoljára, de emléke ma is élő. Tanúsítják ezt a település történelmi utcanevei, melyek a legsötétebb években is tartást adtak. És itt van a legfrissebb hír: Balatonakarattya kinyilvánította elszakadási szándékát Balatonkenesétől. Ez a közösség bízik magában. Most is, mikor a tó sakktabláján vitorlások látszanak, egy sárkányrepülő motorjának hangja húzza felfelé a tekinteteket. Hirtelen megkondul a harang. Hallani hangját nemcsak Balatonakarattyan. Az akarattyai harang azt üzeni: vagyok. Vagyunk. Ezt jelzi a Rákóczi parkban található *Babák rózsakertje* is, ahol évekre visszamenőleg olvashatók a község újszülöttjeinek nevei. Fontosak ugyanis. Név szerint, mert ők a jövő.

Deme Tamás

TANÚHEGYEK – BALATON-FELVIDÉK, EMBERCSODÁK

A tó magaslatairól hosszan kinyílik a táj. A hegyről minden jobban látszik. Csúcshegy, Csobánc, Gulács, Somló, Szent György, Ság. Elmondják, itt mi a tanúság. A tanúhegynek mondott kúpok a lepusztult hajdani terület-felszín eredeti magasságát, rétegződését őrzik. És ennél sokkal többet. A tanúhegy metaforaként különös személyiséget is jelent. Új értelmet kap a „lepusztult felszín eredeti magasságának megőrzése”. Gondoljunk bele, mi-féle szintet jelzett itt Németh László, Illyés Gyula, Borsos Miklós! Igen, a tanúhegy magasságjelző, lelki rétegek őre. Az emberi hegyek is jelek, jelen vannak, jelentésünk van. Korzenszky Richárd Tihanyban jelzi a magasságot, Mérték/egység. Hivatása pap. Beosztása az osztózás, osztás matematikai jele /:/ per-jel. Megosztja az eget a földdel. Borral, kenyérrel, szóval. Egyszóval: vendégel. Költő és magyartanár, fotóművész, naplóíró, időalbum. Ha kérdezed, válaszában látod kereszted másik felét. Szemével exponál: ifjú- és öregdiák, bencés, kincés, jeruzsálemi kupolák, tihanyi napkeltecsodák, lelkek. Hajnali horgászat, borzongó tó. Harangok árnyéka. Árnyékok harangozása. Pilinszky pupillája. József Attila képzelt találkozása Bulgakovval a Dosztojevskij fogadóban. Szobafalán Udvardi, az udvari festőszent képei aranyfüstben. Az ünnepen édesanyját kezében vezeti. Ima, zsolozsma. Az agapén ő a soros ma. Richárd közelg, s kínál shakespeare-i méltósággal. Este a kapuban, kinn áll. Reggel az ablakban. Egyik kezében óra (másik kezében labora). Így látni – kezében kelyhet és Isten testét tartva – Belső tó felett a magyar benedeket. A korzenszki tanúhegyről rálátni (nemcsak a Balatonra, hanem) EGY HÁZ-ra, egyetemesre, országosra, személyesre.